

سازمان حفاظت محیط زیست

مرکز برنامه، بودجه، فن آوری اطلاعات، بازرسی و مدیریت عملکرد

نظام نامه آمار

سازمان حفاظت محیط زیست

بهار ۱۳۹۸

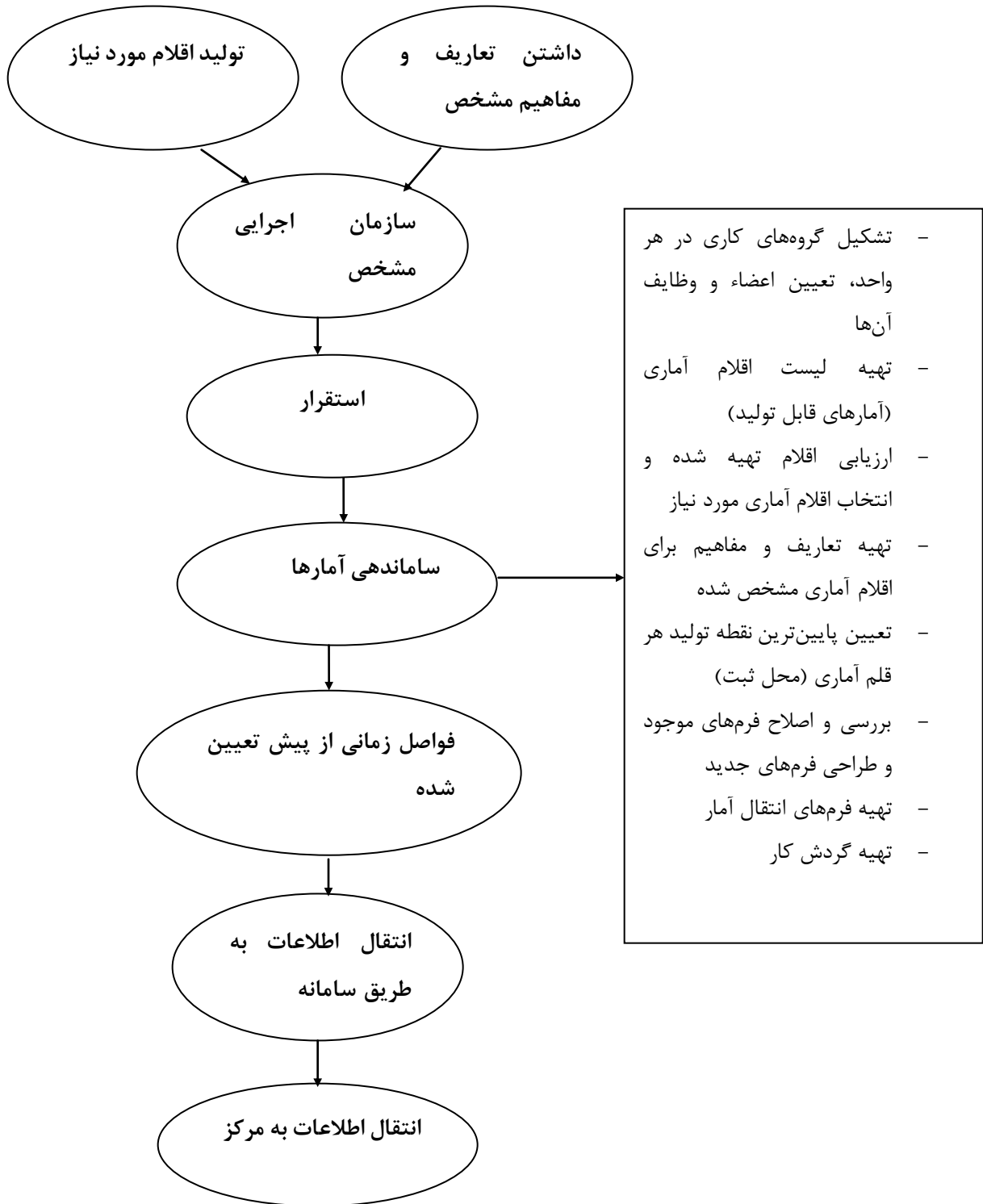
مقدمه:

نقش روزافزون آمار و اطلاعات به عنوان پیش نیاز کلیه تصمیم‌گیری‌ها و قابلیت‌های آن در عصر اطلاعات به قدری بدیهی است که نظام آماری و سامانه‌های اطلاعاتی آن‌ها نه تنها از شاخص‌های توسعه یافتگی به شمار می‌رود بلکه در اختیار نداشتن آمارهای صحیح و بهنگام، اتخاذ سیاست‌های مؤثر و برنامه‌ریزی‌های توسعه را ناممکن می‌سازد. بر اساس قانون مرکز آمار ایران و برنامه ملی توسعه آمار کشور، ارائه نظام آمار سازمان محیط زیست به منظور ساماندهی و نظام‌مند کردن فرایند تولید و خدمات آماری برای استفاده مدیران و سایر کاربران از نتایج داده‌ها در تصمیم‌سازی‌های آینده ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

ضرورت‌ها و الزامات ناشی از روح قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه (۱۳۹۶-۱۴۰۰)، برنامه ملی توسعه آمار کشور مصوب ۱۳۹۷/۰۸/۲۸ شورای عالی آمار کشور و نیازهای آماری سازمان محیط زیست موجب شد تا این نظام آمار به عنوان یک نقشه راه برای جمع‌آوری و تحلیل هدفمند داده‌ها و اطلاعات در بخش‌های مختلف سازمان طراحی گردد. در این نظام آمار یک چارچوب مفهومی برای نظام اطلاعات آماری در سازمان محیط زیست ارائه می‌شود. انتظار می‌رود پس از پیاده‌سازی نظام آمار سازمان، تمامی گروه‌های فرایندی در زنجیره ارزش آماری سازمان محیط زیست متشکل از فرایندهای جمع‌آوری داده‌ها، فرایندهای تبدیل داده‌ها، فرایندهای تحلیل و تفسیر داده‌ها، پردازش اطلاعات آماری و انتشار نتایج آماری پشتیبانی گردد.

۱ کلیات استقرار نظام آماری

استقرار نظام آماری دارای ویژگی‌های به شرح زیر است (اصول بنیادی آمارهای رسمی مصوب کمیسیون آمار سازمان ملل، ۱۹۹۴):

نظام‌های آماری در سطح سازمان‌ها بر حسب نوع سازمان به دو صورت متمرکز و غیر متمرکز مدیریت می‌شوند. در نظام‌های آماری متمرکز یک مجموعه از سازمان به تنهایی وظیفه کل خدمات آماری در سازمان را بر عهده دارد و هرچه سازمان بزرگتر باشد مجموعه آماری نیز بزرگتر خواهد بود. در این نوع ساختار آماری، در بعضی مواقع در هر یک از بخش‌های سازمان نمایندگان واحد آماری متمرکز حضور خواهند داشت و طبق استانداردهای واحد آماری متمرکز به ارائه خدمات می‌پردازند. هرچه ساختار یک سازمان بزرگتر و مسئولیت‌ها متنوع‌تر باشد، استفاده از ساختار آماری متمرکز اثربخشی کمتری خواهد داشت. در مجموعه‌ای مانند سازمان محیط زیست با تنوع بسیار و همچنین ادارات زیاد، استفاده از ساختار آماری غیر متمرکز توصیه می‌شود. در این ساختارها هر بخش سازمان، یک واحد آماری تخصصی مربوط به خود را خواهد داشت و کل سازمان نیز یک متولی آماری به منظور هماهنگی و همچنین خدمات‌رسانی و مدیریت کل نظام آماری را بر عهده خواهد داشت.

۲ اهداف

- گسترش پوشش موضوعی، افزایش اعتماد و رضایت کاربران آمارهای تولیدی و فرهنگ استفاده از آمارهای تولیدی؛
- نظارت بر تهیه آمارهای مورد نیاز شاخص‌های برنامه‌های سازمان، بهنگام، با کیفیت مطلوب و در دوره‌های زمانی مناسب؛
- شناسایی اقلام آماری و ارائه تعاریف استاندارد برای آن و بروزرسانی این اقلام؛
- اولویت‌دهی به استخراج آمارها بصورت الکترونیکی و آنلاین؛

۳ دامنه کاربرد

دامنه کاربرد نظام آماری شامل حوزه ستادی سازمان محیط زیست و ادارات استانی سازمان محیط زیست است.

۴ مسئولیت اجرا

- ۴-۱ در حوزه ستادی سازمان محیط زیست برعهده مرکز برنامه^۱ است.
- ۴-۲ در ادارات کل حفاظت محیط زیست استان بر عهده مدیرکل استان می باشد
- ۴-۳ نظارت بر حسن اجرای این نظامنامه در کلیه حوزه‌های مختلف ستادی و استانی محیط زیست بر عهده رئیس مرکز برنامه است.

۵ مفاهیم مورد استفاده در نظام نامه

به منظور برداشت یکسان از واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی به کار رفته در نظام نامه، تعاریف و مفاهیم زیر در آن‌ها ارائه می‌شود:

۵-۱ آمارهای رسمی

۱- مرکز برنامه، بودجه، ارزیابی عملکرد و فناوری اطلاعات سازمان محیط زیست که از این پس به اختصار مرکز برنامه نامیده می شود.

اطلاعات عددی است که توسط بخش‌های مختلف سازمان به منظور استفاده در امور مدیریتی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی در مورد وضعیت عمومی سازمان تولید و منتشر می‌شود.

۵-۲ قلم آماری

صفت تعریف شده یا طبقه بندی شده موضوع مورد آمارگیری است که بتواند در قالب جداول آماری معینی قرار گیرد.

۵-۳ ساماندهی آماری

ساماندهی آماری، فرایندی است که با هدف ارتقای کمی و کیفی آمارها، به بهبود و ایجاد سیستم مطلوب ثبت، انتقال و پردازش داده‌های ثبتی می‌پردازد.

۵-۴ فرهنگ آماری

فرهنگ آماری، مجموعه نگرش و باور عمومی از آمار، چگونگی نشر، دستیابی و بکارگیری اطلاعات آماری در جامعه است.

۵-۵ فعالیت آماری

هرگونه فعالیت مرتبط با تأمین نیازهای آمارهای رسمی سازمان شامل سیاست گذاری، برنامه‌ریزی، آموزش، پژوهش، تولید، نظارت، ارزیابی، اطلاع‌رسانی و تحلیل است.

۵-۶ مجراهای آماری

منظور از مجرای آماری، مسئولین ذیربط در حوزه‌های ستادی و استانی سازمان است که صلاحیت ارائه داده‌های آماری قابل استناد و اعتماد را در حوزه‌های متبوع خود دارند.

۵-۷ نظام آماری

نظام آماری عبارت است از مجموعه‌ای از ساز و کارها، سیاست گذاری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها، روابط و وظایف اجزا، اصول و قوانین و مقررات هر سازمان در کلیه فعالیت‌های آماری به نحوی که کلیه سطوح این سازمان از ابتدای تولید "یک قلم آماری" تا آخرین مرحله فرایند تولید آماری که "انتشار" است را در بر می‌گیرد.

۶ اصول

۱-۶ دفاتر ستادی و ادارات کل استان، فقط از طریق مجاری زیر می‌توانند نسبت به انتشار "آمارهای ثبتی و رسمی" اقدام نمایند و هر گونه اشاعه اطلاعات آماری توسط سایر مسئولین غیر مرتبط فاقد ارزش اعتباری و استنادی است.

۲-۶ کلیه ادارات کل حفاظت محیط زیست موظف هستند گروه آمار متناظر با گروه آمار در ستاد را با استفاده از کارشناسان متخصص مربوط به این رشته، دایر و نسبت به اجرای مفاد آیین نامه این نظام آماری اقدام نمایند.

مجراهای آماری مورد تأیید عبارتند از:

۱- معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان محیط زیست

۲- رئیس مرکز برنامه

۳- معاونین و مدیران کل مستقل ستادی

۴- مدیران کل استان‌ها

تبصره: انتشار هرگونه گزارش یا اطلاعات آماری در سطوح استان منوط به اخذ تاییدیه از مرکز برنامه می‌باشد.

۷ ارکان نظام

این نظام دارای ساختار زیر می‌باشد که شرح وظایف اجزا در موارد بعدی ذکر می‌شود.

- کمیته آماربخشی
- دبیرخانه
- کارگروه‌های ستادی
- کارگروه‌های استانی

۸ ترکیب و شرح وظایف کمیته آماربخشی

۸-۱ ترکیب کمیته آماربخشی

- ۱- معاون رییس جمهور و رییس سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان رئیس کمیته
- ۲- رئیس مرکز برنامه ریزی به عنوان دبیر کمیته
- ۳- معاون توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس به عنوان عضو کمیته
- ۴- معاون محیط زیست انسانی به عنوان عضو کمیته
- ۵- معاون محیط زیست طبیعی به عنوان عضو کمیته
- ۶- معاون محیط زیست دریایی به عنوان عضو کمیته
- ۷- معاون آموزش و پژوهش به عنوان عضو کمیته
- ۸- مدیران کل ادارات کل استانی به عنوان اعضای کمیته
- ۹- یک عضو صاحب‌نظر (حسب مورد و ضرورت)

تبصره ۱- عضو مندرج در بند ۹ به پیشنهاد دبیر کمیته و حسب مورد در جلسات حضور می‌یابد.

تبصره ۲- جلسات کمیته با حضور نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت پیدا خواهد کرد.

تبصره ۳- سه نفر از مدیران کل استانی با تایید معاون رییس جمهور و رئیس سازمان محیط زیست به عضویت کمیته آماربخشی منصوب می‌شوند.

۸-۲ شرح وظایف کمیته آماربخشی

- ۱- تلاش در جهت فعال نمودن و ادامه کار کارگروه‌های تخصصی
- ۲- بررسی و تصویب نیازها، اولویت‌ها و تعاریف و مفاهیم واژه‌ها و اقلام آماری
- ۳- ایجاد هماهنگی و انسجام بخشی در سامانه‌های اطلاعاتی و آماری
- ۴- بررسی گزارشهای عملکرد سیستم و پایگاه‌های آماری

- ۵- تصویب سیاست های کلی جمع آوری و اشاعه اطلاعات
۶- شناسایی و چاره‌جویی آسیب‌ها، تنگناها و مشکلات آماری سازمان محیط زیست

۹ دبیرخانه نظام آماری

- دبیرخانه در مرکز برنامه، بودجه، ارزیابی عملکرد و فناوری اطلاعات متشکل از کارشناسان گروه آمار و با مسئولیت دبیر کمیته آماربخشی جهت تنظیم جلسات و پیگیری و اجرای مصوبات کمیته و نیز انجام اولیه امور سطح‌بندی و مستندسازی، طبقه‌بندی عناصر برنامه، پردازش و تجزیه و تحلیل، صحت‌سنجی و جمع‌آوری داده‌های اخذ شده از کارگروه‌ها تشکیل می‌گردد.

۹-۱ وظایف دبیرخانه

- ۱- برنامه ریزی، نظارت بر حسن انجام و ارزیابی کلیه امور مرتبط با آمار و اطلاعات در تمام سطوح سازمان و ادارات آن
- ۲- پیگیری، گزارش‌گیری و انعکاس اجرای مصوبات
- ۳- هماهنگی و برگزاری جلسات کمیته آماربخشی
- ۴- دبیرخانه نظام آماری سازمان، موظف است با همکاری ادارات و معاونت‌های ستادی به منظور ارتقاء کارشناسان واحدهای آمار کلیه حوزه‌های مختلف سازمان محیط زیست نسبت به برنامه‌ریزی جهت برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی-تخصصی آمار اقدام نماید.
- ۵- دبیرخانه موظف است طرح‌های آماری مورد نیاز کلیه حوزه‌های سازمان محیط زیست را هر سال طراحی و پس از تصویب در کمیته آماربخشی سازمان به ادارات ابلاغ و یک نسخه از آن را به مرکز آمار ارسال نماید.
- ۶- هرگونه خدمات آماری (جمع‌آوری، دسته‌بندی، تحلیل، اشاعه و انتشار هر گونه آمار و اطلاعات) در هر دو زمینه آمارهای "ثبتي و رسمي" توسط دبیرخانه نظام آماری سازمان محیط زیست انجام شود.
- ۷- دبیرخانه نظام آماری سازمان باید طرح تشخیص و دسته‌بندی نیازهای آماری سازمان محیط زیست را تدوین و پس از ارائه به کمیته آماربخشی، به حوزه‌های مختلف سازمان محیط زیست اعم از ستادی، ادارات و موسسات سازمان ابلاغ و هر سال با توجه به نیاز گروه‌های مختلف مخاطبین نسبت به بازنگری آن اقدام نماید.
- ۸- بررسی و انجام سایر امور محوله از سوی مراجع ذیصلاح (کمیته آماربخشی)

۱۰ ترکیب و شرح وظایف کارگروه‌ها

۱۰-۱-۱ ترکیب کارگروه تلفیق

۱. رئیس مرکز برنامه به عنوان رئیس کارگروه
۲. معاون مرکز برنامه به عنوان دبیر کارگروه
۳. نماینده معاونت محیط زیست انسانی

۴. نماینده معاونت محیط زیست طبیعی
۵. نماینده معاونت محیط زیست دریایی
۶. نماینده معاونت آموزش و پژوهش
۷. نماینده معاونت توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس
۸. نمایندگان دفاتر مستقل ستاد حسب مورد

تبصره- احکام اعضا کارگروه برای مدت دو سال توسط رئیس مرکز برنامه ابلاغ می گردد

۱۰-۲ شرح وظایف کارگروه تلفیق

- همکاری با واحد آمار سازمان جهت تولید، جمع آوری، طبقه بندی اطلاعات و آمار درست و قابل اعتماد
- راهبری و نظارت بر تولید داده و گزارش های آماری مربوطه
- اجرای سیاست ها و برنامه های آماری ابلاغ شده از سوی مرکز برنامه ریزی
- بارگذاری به موقع داده و اطلاعات در سامانه و به روز نمودن دوره ای آنها
- ارزیابی و صحت سنجی آمار و اطلاعات مربوطه
- بررسی سایر امور محوله از سوی مراجع ذیصلاح سازمان (کمیته آماری یا دبیرخانه نظام آماری سازمان)

۱۱ کارگروه های تخصصی معاونت ها

این کارگروه ها در سطح هر یک از معاونت های تخصصی سازمان با حضور مدیران کل یا نمایندگان تام الاختیار آنها تشکیل و رئیس این کارگروه ها به عنوان عضو کارگروه تلفیق تعیین می گردد.

۱۲ ترکیب و شرح وظایف کارگروه های استانی

۱۲-۱ ترکیب کارگروه استانی

۱. مدیر کل حفاظت محیط زیست استان به عنوان رییس کارگروه
۲. رییس اداره برنامه ریزی و منابع به عنوان دبیر کارگروه
۳. معاون فنی اداره کل به عنوان عضو کارگروه
۴. معاون نظارت و پایش به عنوان عضو کارگروه
۵. رابطین آماری اداره کل به عنوان عضو کارگروه
۶. دو نفر متخصص ذیصلاح به پیشنهاد دبیر و با انتصاب رییس کارگروه به عنوان عضو کارگروه

تبصره ۱ - حسب مورد و با تشخیص رئیس کارگروه حسب ضرورت، نماینده سایر حوزه ها یا ادارات کل به ترکیب کارگروه ها با حق رای اضافه می گردد.

تبصره ۲- احکام اعضا کارگروه برای مدت دو سال توسط رییس کارگروه ابلاغ می گردد

۱۲- شرح وظایف کارگروه استانی

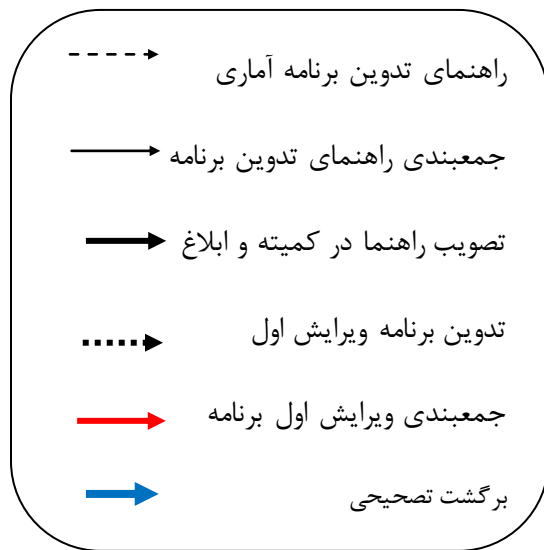
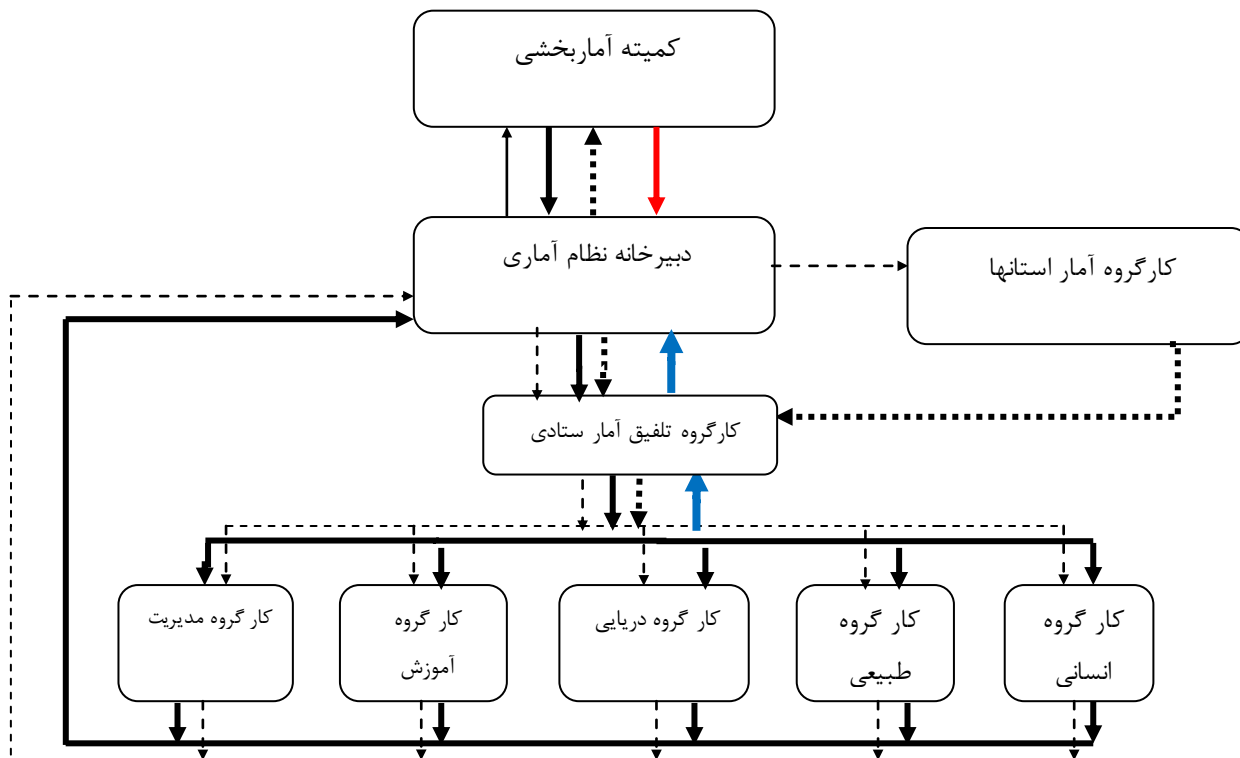
- همکاری با دبیرخانه نظام آماری سازمان جهت تولید، جمع آوری، طبقه بندی اطلاعات و آمار درست و قابل اعتماد
- اجرای سیاستها و برنامه‌های آماری ابلاغ شده از سوی دبیرخانه نظام آماری
- بارگذاری به موقع داده و اطلاعات در سامانه و به روز نمودن دوره‌ای آنها
- ارزیابی و صحت سنجی آمار و اطلاعات تولید شده در حوزه مربوطه
- ادارات کل موظف هستند نسبت به پیش بینی و اعلام به موقع اعتبار مورد نیاز طرح‌های آماری به دبیرخانه نظام آماری اقدام نمایند.
- بررسی سایر امور محوله از سوی مراجع ذیصلاح سازمان (کمیته آماربخشی یا دبیرخانه نظام آماری سازمان)

۱۳ مراحل اجرایی نظام آماری سازمان

۱۴ جریان فعالیت های نظام آماری سازمان حفاظت محیط زیست

نمودار جریان فعالیت های نظام آماری

۱۵ اسناد مرتبط

- ۱- سند برنامه ملی توسعه آمار کشور -۱۳۹۶-۱۴۰۰ مصوب تاریخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۸ شورای عالی آمار کشور
- ۲- برنامه ملی آمار کشور مصوب تاریخ ۱۳۸۴/۴/۸ شورای عالی آمار کشور
- ۳- نظام نامه آماری کشور مصوب تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۲ شورای عالی آمار کشور

۱۶ فهرست مراجع

- سند برنامه ملی توسعه آمار کشور ۱۳۹۶-۱۴۰۰ مصوب تاریخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۸ شورای عالی آمار کشور
- سند برنامه ملی آمار کشور مصوب تاریخ ۱۳۸۴/۴/۸ شورای عالی آمار کشور
- نظام نامه آماری کشور مصوب تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۲ شورای عالی آمار کشور
- دفتر تعاریف و استانداردهای آماری (۱۳۸۲)، گزارش نهایی طرح پژوهشی تبیین مفهوم کیفیت و مدیریت کیفیت در موسسات آماری، تهران: معاونت مطالعات و محاسبات ملی.
- دفتر تعاریف و استانداردهای آماری (۱۳۸۴)، گزارش نهایی طرح پژوهشی مطالعه، شناخت و ارزیابی نظام انتشار داده‌های عمومی، تهران: معاونت مطالعات و محاسبات ملی.
- سازمان ملل (۱۹۹۴)، اصول بنیادی آمارهای رسمی مصوب کمیسیون آمار سازمان ملل. نیویورک: سازمان ملل.
- مرکز آمار ایران (۱۳۸۳)، مجموعه قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌های نظام آماری کشور، چاپ اول، تهران: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- مرکز آمار ایران (۱۳۸۴)، برنامه ملی آمار کشور، تهران: مرکز آمار ایران.
- مرکز آمار ایران (۱۳۸۷)، استانداردهای طرح‌های آمارگیری برای استفاده در نظام آماری کشور، پیوست ۱: شاخص‌های ارزیابی کیفیت طرح‌های آمارگیری، تهران: مرکز آمار ایران.
- مرکز آمار ایران (۱۳۸۸)، استاندارد طرح‌های آمارگیری - اصول کلی، تهران: مرکز آمار ایران.
- مرکز آمار ایران (۱۳۸۹)، استاندارد طرح‌های آمارگیری - ارزیابی، کنترل و بهبود مداوم کیفیت، تهران: مرکز آمار ایران.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۰)، برنامه ملی آمار کشور ۱۳۹۰-۱۳۹۴، تهران: مرکز آمار ایران.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۰)، گزارش مرکز آمار، تهران: مرکز آمار ایران.

پیوست آ: نقشه استراتژی نظام آماری سازمان محیط زیست

هر نظامی به تصویری جامع نیاز دارد که نشان دهد در راستای سیاست‌ها و اهداف راهبردی، منابع و فعالیت‌ها به چه ترتیب باید میزان و همسو شوند. مضامین اصلی نظام آماری سازمان محیط زیست پس از حصول شناخت و آسیب‌شناسی مسائل و مشکلات نظام آماری‌های موجود به شرح ذیل تعیین گردیده است که به عنوان جهت‌گیری‌های اصلی و نقاط تمرکز برنامه استراتژیک نظام آماری سازمان در نظر گرفته می‌شوند.

مضمون ۱: بروز بودن آمار و اطلاعات

مضمون ۲: صحت و دقت آمار و اطلاعات

مضمون ۳: دسترس‌پذیری مناسب به آمار و اطلاعات

آ-۱- منظرهای نقشه استراتژی

منظرها یا دیدگاه‌های نقشه استراتژی، ابعاد کوناگون استراتژی را در چارچوبی متوازن و فشرده بازگو می‌کنند. سازمان‌های انتفاعی و غیرانتفاعی هر دو از تعدادی منظر معین (معمولاً چهار منظر) استفاده می‌کنند، با عنایت به اینکه سازمان محیط زیست در بخش‌های مختلفی به فعالیت می‌پردازد از اینرو منظر مشتری در رأس منظرها و در بالای نقشه قرار گرفته است و در ذیل آن منظر فرایندهای داخلی و در پایین‌ترین سطح منظر رشد و یادگیری قرار گرفته است.

آ-۱-۱- منظر مشتری

ارزش آفرینی هر سازمانی در منظر مشتری نقش کلیدی را داراست. لذا مشتریان نظام آماری که عبارتند از کارمندان، پژوهشگران، برنامه‌ریزان، تصمیم‌گیران و مدیران سازمان، در استراتژی‌های نقشه استراتژی نظام آماری نقش حیاتی داشته و ارزش آفرینی برای آنان در نظر گرفته شده و در منظر مشتری، که منظر نتیجه و نهایی این نظام محسوب می‌گردد، بر اساس نیازها و انتظارات ایشان هدفگذاری شده و در قالب محصولات و خدمات ارائه خواهد شد.

آ-۱-۲- منظر فرایندهای داخلی

یک نقشه استراتژی که به خوبی یکپارچه شده باشد، بر روی فرایندهای داخلی که به نفع گروه‌های هدف و ذینفعان کلیدی است متمرکز می‌شود. سازمان‌های متعالی که به دنبال ارتقاء کیفیت خدمات خود هستند، برای مدیریت عملیات از طریق فرایندهای داخلی اولویت بالایی قائل می‌شوند و اگر بخواهند راه حل‌های کاملی به مشتری ارائه دهند برای فرایندهای مدیریت مشتری اولویت قائل می‌شوند. لذا با در نظر گرفتن این دو موضوع، تبیین نظام آمارهای رسمی در قالب داشبوردهای مدیریت به منظور پوشش نیازهای مشتریان کلیدی در اولویت منظر فرایندهای داخلی نقشه استراتژی نظام آماری سازمان محیط زیست قرار گرفت.

آ-۱-۳- منظر رشد و یادگیری

این منظر که به صورت معمول زیربنای منظر فرایندهای داخلی محسوب می‌شود، ناظر به مجریان و دست‌اندر کاران تحقق استراتژی‌ها است که در این نظام شبکه آمار سازمان اعم از رابطین، کارشناسان، مدیران و سیستم‌های عملیاتی مربوطه را شامل می‌شود. لذا در این منظر علاوه بر توسعه دانش سازمانی کارکنان، تقویت شبکه آمار شامل سیستم‌های جمع‌آوری و ثبت اطلاعات و رابطین آماری مورد توجه ویژه قرار گرفته‌اند.

آ-۱-۴- اهداف استراتژیک

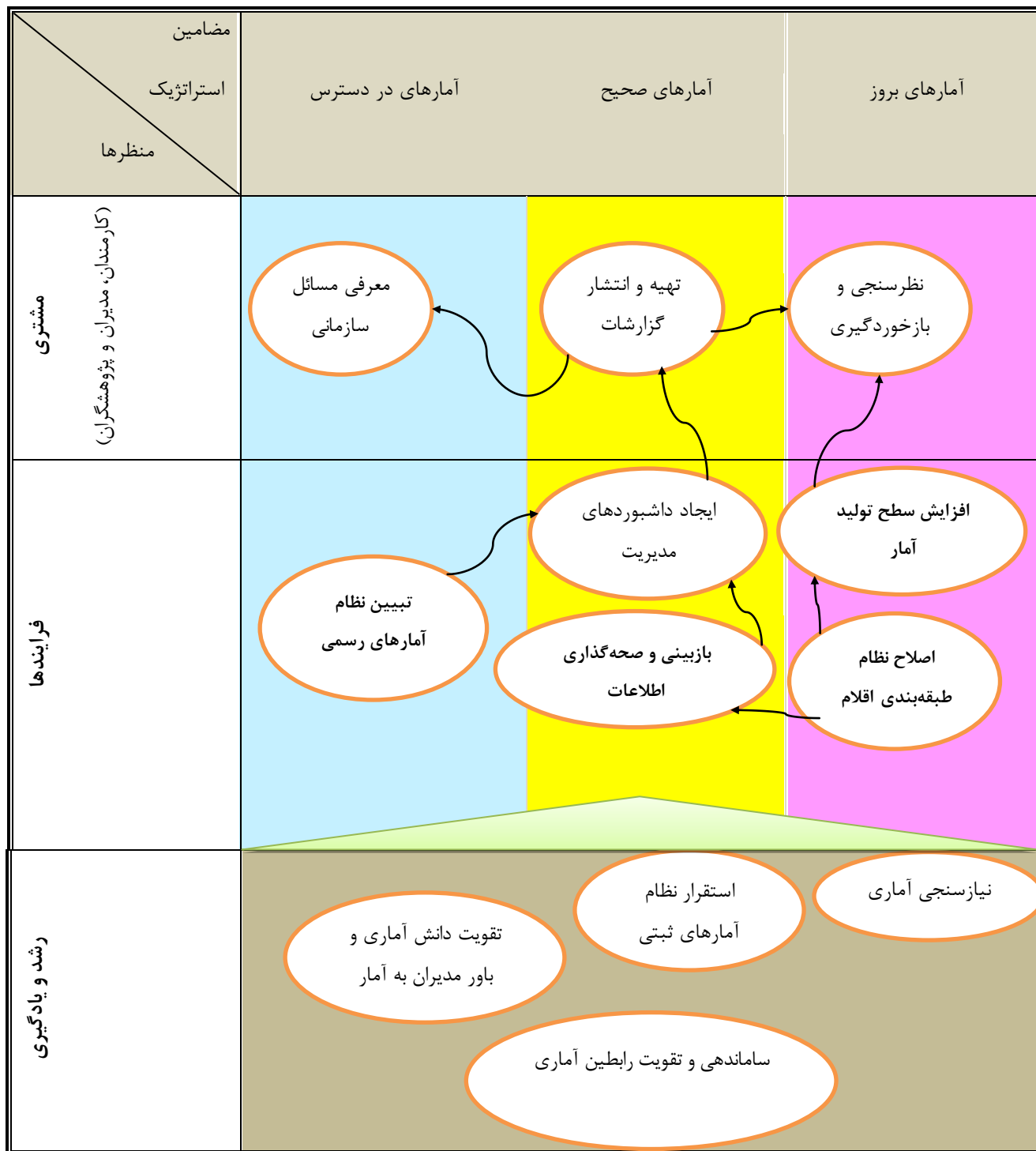
در هر یک از منظرها تعدادی هدف استراتژیک مخصوص آن منظر و در راستای تحقق اهداف راهبردی و مضامین اصلی گنجانده می‌شود. این اهداف که منشأ تعیین اقدامات کلیدی می‌باشند با هم نیز رابطه‌ای علت و معلولی دارند. به بیانی دیگر، داستان استراتژی که از بالای نقشه شروع می‌شود لازم است منظرها را حاوی اهداف، بطور منطقی با نتایج مطلوب در یکپارچگی بسر برند.

آنگاه بار دیگر داستان از پایین به بالا خوانده می‌شود تا کنترل شود که آیا استراتژی منطقی به نظر می‌رسد یا خیر. بر این اساس اهداف استراتژیک نظام آماری سازمان محیط زیست که بر اساس اولویت گذاری مسائل این حوزه تعیین گردیده‌اند در مناظر جایگذاری شده‌اند.

آ-۱-۵ نقشه استراتژی نظام آماری سازمان

پس از شناخت مشکلات و تنگناهای نظام تولید و انتشار آمار در سازمان محیط زیست و مسأله شناسی آماری در حوزه مدیریت سازمان، ۱۲ مسأله کلیدی این حوزه به عنوان اولویت‌های اصلی تعیین شده و در قالب نقشه استراتژی نظام آماری سازمان محیط زیست که چارچوبی بصری برای معرفی اهداف این حوزه است در یک صفحه به شکل زیر طراحی گردید تا بتواند در سیستمی یکپارچه ضمن توجه به انتظارات مشتریان این نظام به عملکرد مطلوب فرایندهای مهم داخلی و رشد و توسعه شبکه آمار نیز تأکید نماید.

شکل ۱: نقشه استراتژی نظام آماری سازمان محیط زیست

آ-۱-۶ فرایند تولید و انتشار آمار در سازمان محیط زیست

به منظور پرهیز از فعالیت‌های تکراری و ناهماهنگ فرایندی تحت عنوان فرایند تولید و انتشار آمار تدوین شده است و در آن بصورت کلی سه نقش اساسی تولید کننده، بازبین و تأیید کننده وجود دارد و به منظور پوشش کامل فرایند، ساختار تشکیلاتی وظایف مربوطه به شرح زیر تعریف می‌گردد:

تولید کننده: تولیدکنندگان آماری کارشناسان واحدهای سازمان محیط زیست می‌باشند که بر اساس مفاد مندرج در شناسنامه قلم آماری مربوطه به عنوان تولید کننده آمار شناسایی و تعیین شده و با شرح وظایف مشخصی در فرایند آمار ایفای نقش می‌نمایند. بازبین: بازبینان آماری مسئولین برنامه‌ریزی و رابطین آمار واحدهای سازمان هستند که عهده‌دار نقش بازبینی و صحت‌گذاری آمار تولید شده بوده و در فرایند آمار ایفای نقش می‌نمایند.

تأیید کننده: مسئولیت این نقش با مدیر مرکز برنامه، بودجه، ارزیابی عملکرد و فناوری اطلاعات به عنوان حوزه ستادی آمار با ساختار تشکیلاتی و شرح وظایف مشخص می‌باشد.

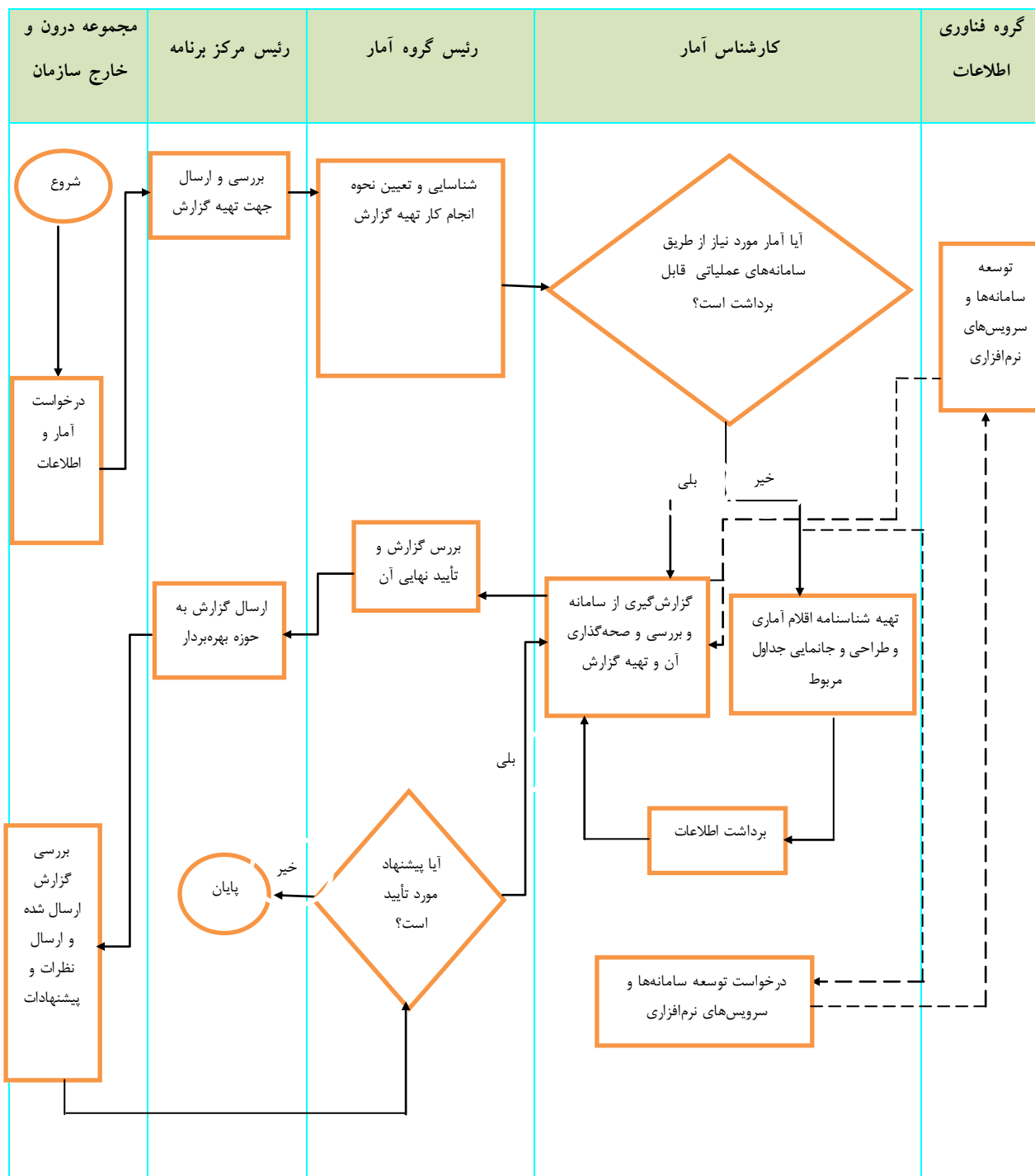
بر اساس استاندارد سیستم مدیریت کیفیت ISO 9001:2008 فرایندهای این حوزه عبارتند از:

۱- فرایند راهبری امور آمار

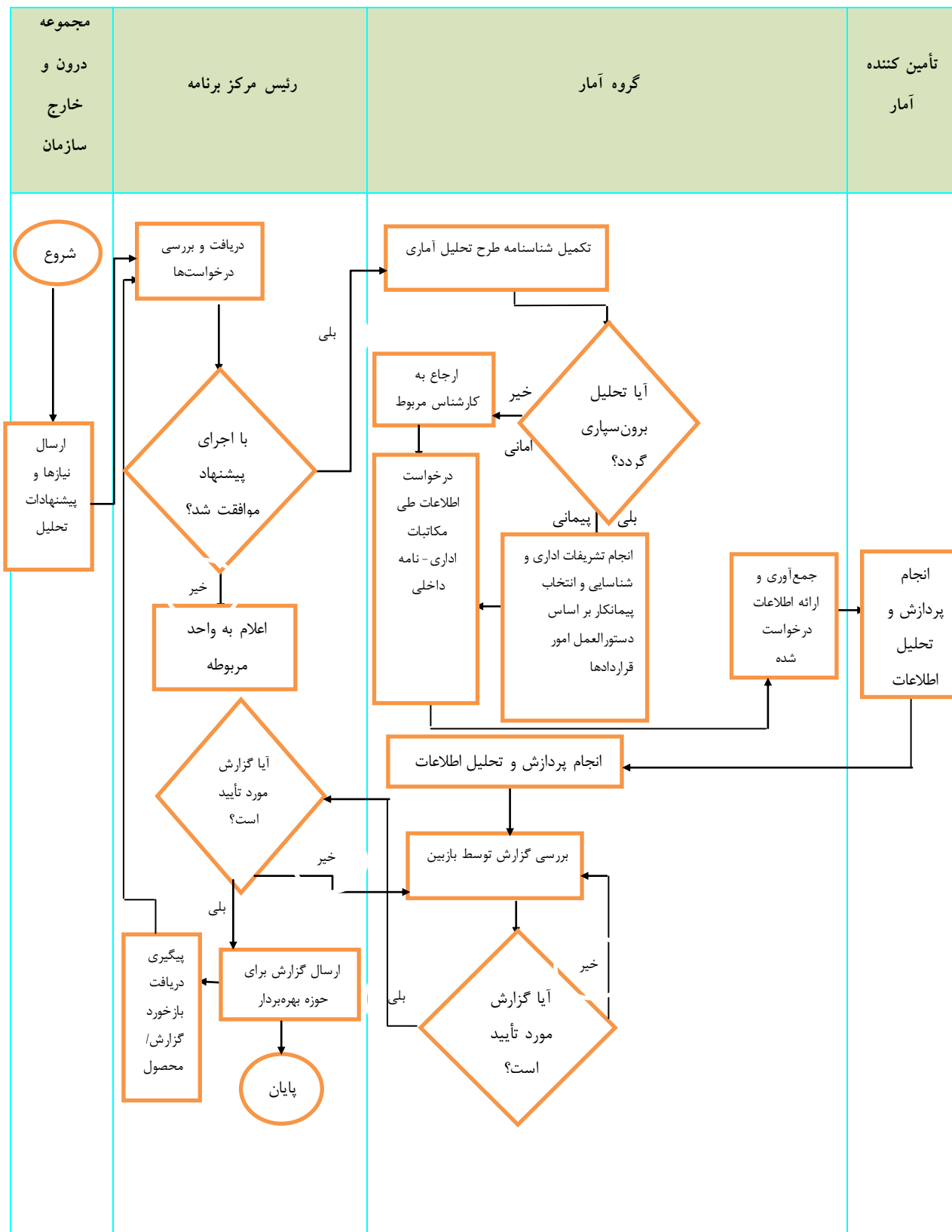
۲- فرایند راهبری امور تحلیل و پردازش‌های آماری

که طبق جریان فرایند ۲ و ۳ تعریف شده است:

شکل ۲: جریان فرایند راهبری امور آمار

شکل ۳: جریان فرایند راهبری امور تحلیل و پردازش‌های آماری

پیوست ب: پژوهش، آموزش و تصمیم سازی آماری

الف) مطابق با ماده ۸ بخش پژوهش و آموزش آمار برنامه ملی توسعه آمار کشور، ادارات استانی و معاونت‌های سازمان موظف هستند بخشی از اعتبارات پژوهشی را به فعالیت‌های پژوهشی نظام آماری اختصاص داده و گزارش عملکرد خود را به مرکز برنامه سازمان ارائه نمایند.

ب) به منظور هدایت و راهبری فعالیت‌ها و طرح‌های آموزشی و پژوهشی حوزه آمار رسمی، شورای راهبری آموزش و پژوهش نظام آماری به ریاست مرکز برنامه سازمان و عضویت نمایندگان معاونت‌ها، ادارات استانی و سایر واحدهای ستادی حسب ضرورت و تشخیص مرکز برنامه سازمان تشکیل شود.

تبصره ۱- دبیرخانه شورای آموزش و پژوهش نظام آماری در مرکز برنامه سازمان مستقر است.

ج) مرکز برنامه موظف است سه ماه پس از ابلاغ نظام آماری سازمان، پیش نویس دستورالعمل اجرایی شورای راهبری آموزش و پژوهش نظام آماری سازمان را تهیه و برای تصویب به کمیته آماربخشی سازمان ارائه نماید.

د) برنامه‌های جامع پژوهش و آموزش‌های تخصصی آمار رسمی که به تصویب شورای راهبری آموزش و پژوهش نظام آماری می‌رسد برای تمامی معاونت‌ها، ادارات و واحدهای ستادی سازمان لازم الاجراست.

د) مرکز برنامه سازمان مکلف است حسب درخواست و تأمین اعتبار توسط معاونت‌ها یا ادارات مربوطه نسبت به "پیش‌بینی‌های آمارهای رسمی" از شاخص‌های کلان سازمان با همکاری واحد مربوطه و در صورت نیز مراکز علمی و پژوهشی اقدام نماید.

ه) جهت اندازه‌گیری، تحلیل و بهبود آمار سازمان، مرکز برنامه موظف است نسبت به ایجاد دستورالعمل‌ها و روش‌های اجرایی به منظور پایش، کنترل آمار نامنتطبق، تحلیل قراردادها و بهبود مستمر در طی اجرای نظام آماری سازمان اقدام نماید.

پیوست ج: نظارت و مدیریت کیفیت

به منظور پیاده سازی نظام مدیریت کیفیت و رعایت استانداردهای آماری و نظارت، پایش و ارزیابی مستمر نظام آماری سازمان در راستای برنامه ملی توسعه آمار کشور:

الف) معاونت‌ها، ادارات و واحدهای ستادی سازمان محیط زیست مکلف هستند طی سال‌های برنامه ملی توسعه آمار کشور با همکاری و نظارت مرکز برنامه سازمان نسبت به تدوین و استقرار نظام مدیریت کیفیت آمارهای رسمی واحد خود در راستای چارچوب ابلاغ شده توسط مرکز برنامه ریزی اقدام نمایند.

ب) مرکز برنامه سازمان موظف است در قالب روش اجرایی مدون اعلام شده با معاونت یا اداره مربوطه نسبت به پایش و ارزیابی عملکرد آن در اجرای نظام مدیریت کیفیت آمارهای رسمی هر واحد اقدام نماید.

ج) مرکز برنامه موظف است به منظور رصد و ارزیابی پیشرفت برنامه‌های اجرایی نظام آماری سازمان حداکثر شش ماه پس از تصویب نظام آماری سازمان، ساز و کار رصد و ارزیابی پیشرفت نظام آماری را راه اندازی نماید و گزارش شش ماهه عملکرد معاونت‌ها و ادارات استانی را به کمیته آماربخشی سازمان ارائه نماید.